

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.187/2012/7.szám

A Kúria a dr. Kis-Lukács Margit ügyvéd (fél címe) által képviselt felperes neve felperesnek a dr. Pethő Anasztázia jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó-és Vámhivatal Kiemelt Ügyek és Adózók Adó Főigazgatósága alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. november 9-én kelt 28.K.31.647/2011/4. sorszámú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Bíróság 28.K.31.647/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 146.000 (száznegyvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az első fokú adóhatóság 2010. december 6-án kelt 8803976748 számú határozatával elutasította a felperesi pénzintézet 1.622.345 Ft állami kezességvállalás beváltása iránti kérelmét. Az indokolás szerint a felperes, mint kölcsönadó hitelszerződést kötött 3.850.000 Ft összegben Cs. I. és Cs. I-né adósokkal 2003. március 25-én lakóingatlan vásárlása céljából, amely állami kezességvállalás igénybevételével történt. A hitelből 1.596.029 Ft törlesztése meghiúsult, ezért a bank az állami kezesség beváltását kezdeményezte, hivatkozva a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (továbbiakban: Ktv.) 49/I. §-ban foglaltakra. A bank az átutalandó összeget 1.596.029 Ft-ban és 2010. július 31-től napi 204 Ft növekményben jelölte meg.

Az adóhivatal az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 117. §-a alapján az állami garancia beváltáshoz kapcsolódó ellenőrzést végzett, és megállapította, hogy kihelyezett kölcsön esetében a hitelcél nemcsak a lakás, hanem

egyéb ingatlan (garázs) megszerzése is volt. Az adósok adásvételi szerződést kötöttek a Veszprémi Földhivatalnál nyilvántartott ... belterületén található ... helyrajzi számú természetben ... szám alatti lakás megnevezésű ingatlanra, és a ... helyrajzi szám alatti garázs megnevezésű, természetben ugyanott, a fsz. 4. alatt található ingatlanra. Ezek együttes vételára 13.950.000 Ft volt. A hitelkérelem elbírálása során készült értékelési szakvélemény a hitelbiztosítéki érték megállapításánál a két ingatlant, mint külön-külön is forgalomképest vette figyelembe, melyek külön helyrajzi számon szerepelnek, így külön is megjelölte a hitelbiztosítéki értéküket. A lakás 12.100.000 Ft, a garázs pedig 1.100.000 Ft. A hitel engedélyezésre került két részletben, mégpedig egy 10.000.000 Ft-os forráshitel 2.5. konzorciális egyenes törlesztéssel és egy 3.850.000 Ft-os forráshitel 4.0. konzorciális egyenletes törlesztéssel. A kölcsönszerződés I.1. pontja szerint ugyan a kölcsön célja a lakás finanszírozása volt a saját erő kiegészítéseként, azonban feltétel volt mindkét ingatlanon jelzálogjog lekötés a kölcsön biztosítására. Az adóhivatal ennek alapján azt állapította meg, hogy valójában a kihelyezett kölcsön célja a lakás és a garázs együttes megszerzése volt, márpedig a garázsra az állami készfizető kezesség nem terjedhet ki. Idézte a Ktv. 49/I. § (1) bekezdését, amely szerint a köztisztviselő lakásépítéshez, vásárláshoz igényelt kölcsöne biztosítására vállal az állam készfizető kezességet bizonyos jogszabályi feltételek fennállása esetén. Egyéb ingatlanvásárlásra az állami kezesség nem terjedhet ki, ezáltal a bank nem az előírásoknak megfelelően járt el, nem tanúsította a kötelező szakmai gondosságot, amely miatt a határozat szerint: „az állami kezesség létre sem jött”, ezért a bank nem jogosult az állami kezesség beváltására. Ezen nem változtathat a bank belső szabályzatának azon rendelkezése (2/2003. LAK.-2008/1. számú ügyviteli utasítás 10. számú melléklet), amely szerint a lakásvásárlás finanszírozásakor a gépkocsitároló vételára is figyelembe vehető.

A felperes fellebbezése nyomán eljáró alperes 3669470768 számú, 2011. február 7-én kelt határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta. Nem tudta figyelembe venni ugyanis a felperes által a fellebbezéshez mellékelte - újraszámolt - igénylőlapot, amelyből már kihagyta a garázsra eső kölcsönrészre jutó kezességösszeget. Rögzítette az alperes, hogy teljes felülvizsgálatot végzett, mely eredménye szerint a két hitelszerződés valójában a lakás és garázsvásárlást együttesen finanszírozta, a lakás tekintetében „túlfinanszírozás” történt. Helyesen foglalt állást az első fokú hatóság, mert a jogszabállyal ellentétes eljárást a bank belső szabályzata nem oldhatja fel, az adóhatóságnak a szabálytalan kölcsönszerződésre tekintettel a garanciabeváltást teljes egészében meg kellett tagadnia. A 110/2006. (V.5.) Kormányrendelet (továbbiakban: R.) szerinti igénylőlapon az adatokat az eredeti szerződésben foglaltak szerint kell kitölteni, a módosított igénylőlap ennek nem felelt meg. A közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés tartalmát ily

módon utólag nem lehet módosítani.

A felperes keresetében jogszabálysértésre hivatkozással mindkét fokú határozat hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését kérte. Kifejtette, hogy jogosult volt a kérelmét módosítani figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 34. § (4) bekezdésére. Az alperes nem jelölt meg semmilyen jogszabályhelyet ezen kérelem elutasítása indoklására. Sérelmezte a „kezesség létre sem jött” kitételt, mivel ilyen megállapítást tenni az adóhatóságnak nem volt joga. Felhívta e körben a Pp. 1. § (1) bekezdését, 3. § (1) bekezdését és 7. § (1) bekezdését. Álláspontja szerint a határozat indoklása nem elégíti ki a Ket. 72. § (1) bekezdés ef) pontját. Attól, hogy a felperes és az alperes eltérően értelmezi a Ktv. 49/I. §-át, nem következik, hogy a felperes mulasztott, csak az, hogy a saját jogi álláspontja szerint járt el. Éppen az alperes értelmezése téves, pl. a lakás fogalmát illetően. Ehhez hivatkozott az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rend. (továbbiakban: OTÉK) lakásdefiníciójára, és a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2005. (I.31.) Kormányrendeletre, (továbbiakban: Rendelet). Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Bíróság 28.K.31.647/2011/4. számú ítéletében a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy az az alperesi kijelentés, hogy a „kezesség létre sem jött”, nem minősül olyan súlyos eljárási szabálysértésnek, ami önmagában a határozatok hatályon kívül helyezését eredményezhetné. Bár a bíróság szerint sem volt a hatóságnak arra jogköre, hogy ezt megállapítsa, de a határozat szövegösszefüggése alapján rögzíthető, hogy csak téves szóhasználatról volt szó, valójában a hatóság arról döntött, amiről dönthetett, nevezetesen a kezességbeváltás feltételei fennállásáról.

Ezt követően a lakás fogalmának meghatározásához idézte a lakások és helyiségek bérletére valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Ltv.) 2. számú melléklet 3. pontját, a méltányolható lakásigénylés definiálásához pedig a Rendelet 3. § (1) bekezdését, valamint a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: SZJA tv.) 3. § 73. pontját. Ezek alapján rögzítette, hogy e szabályok nem támasztják alá, hogy a garázs lakásnak minősülne. Márpedig ily módon a lakásra adható kezességvállalás a garázsra nem terjed ki. Mivel jelen ügy tárgya csak a 3.850.000 Ft összegű hitel, erre tekintettel azt kellett vizsgálni, hogy – a módosított kérelemnek megfelelően – e hitel alapján a felperes jogosult-e a kezességbeváltásra. Teljes mértékben osztotta a bíróság azt az alperesi levezetést, hogy a közokiratba foglalt kölcsönszerződés alapján felvett hitel

megbontása utólag oly módon, hogy annak az egyik része a jogszerű kezességvállalási igényhez, a másik pedig a nem jogszerűhöz kapcsolódik, nem lehetséges még akkor sem, ha a mögöttes szabályként felhívott Ket. általánosságban lehetővé teszi az ügyféli kérelem utólagos módosítását. Az alperesi határozat tehát megfelelt a Ket. 72. §-ának. A felperesi kamatigénnyel kapcsolatosan pedig rögzítette a bíróság, hogy közigazgatási perben csak a határozat törvényességéről lehet dönten, amit az nem tartalmaz, az nem vizsgálható.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó új határozat hozatalát, vagy az első fokú bíróság új eljárásra utasítását. Rögzítette, a Ket. 154. § (2) bekezdése kifejezetten utal arra, hogy kérelemre indult eljárásban részbeni helyt adó döntés is lehetséges. Mivel a lakásra eredetileg is jogszerű volt a kezesség igénybevétele, így arra nézve a beváltási igény is megalapozott. A bíróságnak ezt értékelnie kellett volna. Sőt az úgymond „túlfinanszírozás” sem lehetett elutasítási ok a kérelem egészére nézve, mert a garázs csak fedezetként került bevonásra a hitelügyletbe, ami nem ronthatja az adós helyzetét. Az alperes a módosított kérelemről érdemben nem is döntött. Jelezte a felperes, hogy az adóhatóság gyakorlata nem következetes, mert más ügyben a módosított kérelmet másként értékelte, az eredeti kérelmet visszavontnak tekintette, és az újat bírálta el. Tudomása szerint erre nézve eljárás folyik a Kfv.V.35.614/2011. számon. Egyébként az eredeti hitelszerződés a kezességvállalás szempontjából nem konstitutív hatályú, mert a kezességet nem a szerződés, hanem a jogszabályok rendezik. Vitatta, hogy az ügyben bármiféle mulasztás terhelne a felperest, hiszen nem is tudott az alperes olyan jogszabályhelyet megjelölni, amit a felperes bizonyítottan megsértett volna. Valójában két jogszabályhely bír jelentőséggel az ügyben, az R. 1. § 9. pontja szerinti méltányolható lakásigény fogalma, és a Ktv. 49/I. §-a. Márpedig a kezességvállalás ezeknek megfelelt, ily módon az ítélet sérti a Pp. 213. § (1) bekezdését. Ezen túlmenően sérelmezte felperes, hogy a bíróság egyes jogsértéseket megvizsgált, még osztotta is a felperesi álláspontot, de nem vonta le azok jogkövetkezményeit. Ilyen volt például, hogy: „a kezesség létre sem jött”, vagy „az ügyfél módosíthatja kérelmét”. Pontatlanul idézte a bíróság felperesi indokokat, illetve behozott olyan jogszabályi hivatkozásokat is (pl. SZJA tv.), melyre a felek nem is hivatkoztak.

Az alperes ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását, a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Rögzítette, hogy az ítélet jogszerű, az Art. a részlegesen jogszabálysértő kezességbeváltási kérelem intézményét nem ismeri. A perben felemlített ezzel ellentétes példákban a kérelem fogyatékosága

számolási hibára volt visszavezethető. Az utólagos módosítás nem lehetséges, a változatlan tartalmú kölcsönszerződés nem értékelhető úgy, mintha a felperes kevesebb hitelt helyezett volna ki. Abban pedig a törvény egyértelmű, hogy a garázs nem finanszírozható.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

A Ktv. 49/I. § (1) bekezdése szerint, ha a köztisztviselő - a külön jogszabály szerint méltányolható igényét kielégítő - lakásépítéséhez, vásárlásához hitelintézettől igényelt kölcsön összege meghaladja e lakásingatlan hitelbiztosítéki értékének a hitelintézet által meghatározott legmagasabb arányát, a különbözetre az állam készfizető kezességet vállal.

Az Ltv. 2. sz. melléklet 3. pont szerint: lakás az olyan összefüggő helyiségcsoport, amely a helyiségei, közművesítettsége, melegvízellátása és fűtési módja alapján valamelyik komfortfokozatba sorolható.

Az Art. 117. §-a egyebek mellett rögzíti, hogy az adóhatóság az állami garancia beváltására irányuló kérelem elbírálása során vizsgálja a garanciabeváltás (kezesség) jogszabályban előírt feltételeinek teljesülését.

A Kúria a fentiekben rögzített tényállás és az idézett jogszabályok alapján megállapította, hogy az első fokú jogerős ítélet nem jogszabálysértő. Mindenekelőtt rögzíti a Kúria, hogy a perbeli ügy eldöntése szempontjából nem releváns az a körülmény, hogy az alperes más esetben milyen gyakorlatot folytat módosítási kérelmek elbírálása során. Ebben a perben a jelen tényállás alapján kellett a jogvitát eldönteni. Itt pedig a kiindulópont az volt, hogy a kihelyezett hitelfajta csak lakásvásárláshoz kapcsolódhatott, márpedig a felperes egyértelműen nem csak ehhez adta a kölcsönt. Olyan hitelkihelyezés történt tehát, mely nem volt biztosítható állami kezességbeváltással. Ezen nem változtat az sem, hogy az csak „részlegesen” volt jogellenes. Az összes iratanyag alapján látható, hogy az ingatlanegyüttes vételára 100.000 Ft saját erőből leszámítva hiteltől került finanszírozásra. Két hitelszerződés is kötődött, jelen per tárgyát a kisebbik összeg képezte. A Kúria hivatalos tudomása szerint a nagyobbik hitelösszeg vonatkozásában felülvizsgálati kérelemmel meg nem támadott jogerős ítélet született a Fővárosi Törvényszék előtt, amely ugyanezen döntést hozta. A kölcsönszerződés I.1. pontja meghatározta a hitelkihelyezés célját, amely azonban nem volt adekvát a ténylegesen nyújtott hitellel.

Nem volt eljárási okból sem jogszabálysértő az alperesi határozat, amennyiben a fellebbezés mellékleteként csatolt módosított kérelmet maga bírálta el, és azt nem adta vissza az első fokú hatóságnak, ugyanis a fellebbezési eljárásban a kérelem a módosításával együtt

érdemben elbírálnak volt. A másodfokú hatóság ugyanis nem számszaki okból tartotta megalapozatlannak a fellebbezést és az ahhoz csatolt módosított kérelmet, hanem elvi okból. Ezen indokok kiemelése mellett a Kúria mindenben osztotta az első fokú bíróság ítélete indokolásában foglaltakat, így a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogszerű első fokú ítéletet hatályában fenntartotta.

A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Budapest, 2013. április 18.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Heinemann Csilla sk. bíró